

Sidan 1/ Sayfa 1

YANGINA KARŞI KORUN

Kiracı olarak oturan sizler için enformasyon ve ipuçları

Sidan 2/ Sayfa 2

Kurtar

Kendini ve yaşam tehlikesi içinde olan başkalarını kurtar.

Uyar

Yakında olan ve yangından etkilenebilecek herkesi uyar.

Alarm ver

112'ye telefon et. Yangının nerede olduğunu, neyin yandığını, içerde insanlar olup olmadığını ve kim olduğunu anlat. Kurtarma ekipleri geldiklerinde onları karşıla.

Söndür

Risk almadan yapabileceğine inanıyorsan yangını söndür.

Sidan 3/ Sayfa 3

Yangın çıkarsa

Yangın çıktığında eve duman dolmadan önce sadece birkaç dakikalık süren vardır. Bu arada çabuk ve doğru hareket etmek zorundasın.

- Kaldığın dairede yangın varsa, yayılmaması için yangını havasız bırak ve dışarı çıkmaya gayret et. 112'ye telefon et.
- Komşuda yangın çıkarsa ya da merdiven sahanlığında duman varsa dairede kal. Duman dolmuş merdiven sahanlığına çıkma! 112'ye telefon et. Görünür şekilde bir pencere kenarında ya da balkonda bekle.

Güvenli şekilde dışarı çık

Yangınlarda en büyük tehlike dumanlardır. Yangınlarda ölenlerin birçoğu alevlerden değil yangın dumanından boğularak ölürlür. Yangın dumanı insanı uyutur ve boğar, dışarı çıkmaya çalışırsan bu durum tam olarak nerede olduğunun bilinmesini güçleştirir. Duman daima yukarı doğru çıkar. Yerden, dumanların altından daha iyi görebilirsin ve daha kolay nefes alabilirsin, dolayısıyla gerektiğinde yere çömel ya da dört ayak üzerinde emekle.

Yangını havasız bırak

Kaldığın dairede yangın çıkarsa ve bunu söndüremezsen yangını havasız bırak. Başkalarına yardımcı

ol, dışarı çık ve herkes dışarı çıktığında kapıyı arkandan kapat. Dumanlı odalara mümkünse girme ve yangın sırasında kesinlikle asansörü kullanma.

Duman dolmuş merdiven sahanlığına kesinlikle çıkma!

Komşuda yangın çıkarsa ve merdiven sahanlığında duman varsa dairede kal ve yardım bekle. Bir daire normalde yangına karşı yaklaşık bir saat dayanır, daire kapısı genellikle yangına karşı yarım saat dayanır.

Şöyle söndürürsün

Evde olan küçük yangınlar özel bir donanım olmadan söndürülebilir. Yemek yaparken ocak üstünde yangın çıkarsa ateşi bir tencere kapağı ya da yangın battaniyesiyle boğman gerekir. Yağ, gaz ve yanıcı sıvılardaki ateş sadece boğarak söndürülür. Yanan bir yağa ya da sıvı yağa su boşaltırsan, yangını yayabilecek ve ağır yangın hasarına yol açabilecek bir buhar patlaması olabilir. Ahşap, kağıt ve kumaşlardaki ateşi suyla ya da battaniye, kilim ve benzeri şeylerle boğarak söndürebilirsin.

Yangın söndürücüsü

Evde, küçük yangınları kolaylıkla söndürebileceğin bir yangın söndürücüsünün bulunması iyidir. Ev için söndürme teçhizatı 6-kiloluk toz söndürücü ve yangın battaniyesidir. Toz söndürücüyle küçük çapta birçok yangın türünü söndürebilirsin.

Sidan 4/ Sayfa 4

Kendini şöyle korursun

Yangına karşı korunmak için yapabileceğin birçok şey vardır:

- Dairende yangın uyarıcısı, yangın söndürücüsü ve yangın battaniyesi bulundur.
- Yangın alarmını düzenli olarak test et.
- Herhangi bir eşyayı merdiven sahanlığında ya da bodrum koridorlarında bulundurma.
- Yemek pişirme sırasında mutfaktan ayrılma.

Yangın alarmı

Uyurken yangın çıkarsa yangın alarmı hayat kurtarıcı olabilir. Hayati tehlike yaratan dumana karşı tepki verir ve seni uyarır. Yangın alarmı sen uyurken duyabileceğin yerde olmalıdır. Büyük bir dairede birden fazla yangın alarmına, örneğin her yatak odasında gerek vardır. En yakın duvardan en az 50 santim mesafede olacak şekilde tavana monte edilmelidir.

Yangın alarmının çalıştığını en az ayda bir kez ya da uzun bir süreden sonra eve geldiğinde kontrol et. Test butonunu kullanarak bunu test edersin. Pili bitiyor uyarısı geldiğinde ya da çalışmadığında pilini değiştir.

Yangın alarmını yılda bir kez temizle. Dış tarafını elektrikli süpürgeyle ve silerek temizle.

Üzerine fazla kapı kilitleme

Evinde insan elbette kapılarını üzerine kilitleyebilmelidir. Ama kapıyı içerden sadece kilit diliyle değil bir de anahtarla kilitlersen yangın çıktığında odadan çıkman daha güçleşir. Bu, acil bir durumda kurtarma ekiplerinin seni kurtarmalarını da güçleştirir.

Ocak uyarıcısı

Ocak uyarıcısı, mutfak ocağını otomatik olarak kontrol eder ve yararlı bir yardımcı gereç olabilir. Bunun içine monte edilmiş bir timer vardır, böylelikle ocak uzun süre açık bırakıldığında ya da yangın çıktığında ocak kendi kendine kapanır.

Sigorta

Ev sigortası seni yangına karşı korumaz, ama bir kaza olduğunda kaybedebileceğin şeyleri karşılayacak bir sigortanın olması güvenlidir. Fotoğrafları ve ev eşyalarının bir listesini güvenli bir yerde muhafaza et.

Genel kullanım alanları

Merdiven sahanlığı acil durum tahliye yoludur ve gerektiğinde kurtarma ekiplerinin gelebilmesi için açık tutulmalıdır. Çocuk arabaları, ayakabı ve bisikletleri hiçbir zaman merdiven sahanlığına ya da girişe bırakamazsınız. Çöp poşetleri, mobilyalar ya da başka eşyaları da bırakamazsınız. Bu kural bodrum katı koridorları ve kiler dışındaki yerlerde de geçerlidir. Bu durum, ortalığın ıvır zıvırla dolu ve zor geçilebilmesinin dışında yangın çıkma riskini de artırabilir, en az dört yangından biri kasıtlı çıkarılan yangındır.

Merdiven sahanlıklarındaki diğer ortak kullanım alanlarındaki eşyalar yangın tehlikesi doğurmaktadır.

Mutfaktaki tehlike

Isı fazla olursa yağ ya da sıvı yağ yanmaya başlayabilir. O sebeple, kızartma ve kavurma yaptığında elinin altında daima bir tencere kapağı bulunsun. Ocakta ortaya çıkan yangının boğulması gerekir ve bunu en kolay tavanın ya da tencerenin kapağıyla yapabilirsin. Yemek hazırlarken mutfaktan hiçbir zaman ayrılma.

Mutfak vantilatör filtresini düzenli olarak temizle. Oraya yağlar yapışır ve ateş aldığı anda yangın kolaylıkla mutfaka yayılır ve havalandırma kanalıyla evin diğer bölümlerine sıçrar.

Sidan 5/ Sayfa 5

Yemek hazırlarken mutfaktan hiçbir zaman ayrılma!

Sidan 6/ Sayfa 6

Merdiven sahanlığı senin kaçarken kullanacağın yoldur. Burayı eşyalardan arındırılmış şekilde tutun!

Sidan 7/ Sayfa 7

Düşünülmesi gereken başka şeyler

- Ev cihazları, beyaz eşyalar ve elektrikli ürünlerin şarj aletleri yanmaya başlayabilir. Ürünlerin bakımını yaparak ve onları doğru kullanarak yangın tehlikesini azaltabilirsin.
- Yanan mumları hiçbir zaman gözetimsiz bırakma!
- Sigara, havai fişek ve yanıcı sıvılar konusunda dikkatli ol.

Elektronik ürünler

Şarj aletleri, tv-oyunları, lambalar ve bilgisayarlar gibi evlerimizde aşırı ısınabilecek birçok elektronik cihazlarımız bulunmaktadır. Bunlar en sık rastlanan yangın sebeplerindendir, dolayısıyla bunların üzerini örtmemeye dikkat gösterin. Cihazlar bakım ister. Kablo ve bağlantıların bozuk olmamasına dikkat et. Avizenin kaldıramayacağı güçte ampulleri kullanma.

Ev cihazları

Kahve makinesini, ütüyü ya da ekmek kızartma makinesini kullandıktan sonra fişini daima çek.

TV, bilgisayar, stereo ve cep telefonu

Tv-yanıklarına sebebiyet vermemenin iyi bir yolu televizyonu sadece kumanda cihazıyla değil elektrik düğmesinden kapatmaktır. Televizyon, video, bilgisayar ve stereonun hava sirkülasyonu engellenmeyecek şekilde açıkta olmaları da önemlidir. Cep telefonu ya da tabletini evde ve uyanırken şarj et. Şarj ettiğin ürünü sert bir zemin üzerine koy ve yanabilecek eşyaları kaldır.

Çamaşır ve bulaşık

Çamaşır, kurutma ya da bulaşık makinesinde yangın çıkması sanıldığından daha sık rastlanan bir şeydir. O nedenle gidip yatacağında ya da evden çıkacağında bu makineleri kapatman gerekir.

Yanıcı sıvılar

Benzin, kimyasal temizlik malzemesi ve fotojen gibi yanıcı tehlikesi olan sıvılar kendi orijinal ambalajlarında orijinal etiketleriyle birlikte ve çocukların erişemeyecekleri yerlerde saklanmalıdır. Bu sıvılar patlayıcı buhar çıkardığı için onlarla mangal ya da ateş yakmak hayati tehlike içerir.

Evinizde mümkün olduğu kadar az miktarda, en fazla 10 litre, yanıcı tehlikesi olan sıvıları muhafaza et ve bunları hiçbir zaman bodrum ya da çatı kilerinde muhafaza etme. Mobilya parlatması, terebentin ya da tik ağacı yağında kullanılan bez parçaları kendiliğinden tutuşabilir. Bunları sıcak suda durulayıp as ve havalandır.

Sigara içmenin riski

Evlerde çıkan yangınlarda insan ölümlerinin en olağan sebebi sigara ateşidir. Kişinin uyuyup hayatını kaybetmesi için herhangi bir ateş olması şart değildir. Mobilya ya da giysilerin yanmasından oluşan karbondioksit bunun için yeterlidir. Yatakta, koltukta ya da divanda sigara içmek o nedenle çok tehlikelidir.

Bir sigara tablasını boşaltırken izmaritlerin tamamen sönmüş olmasına daima dikkat edin. Bunun güvenli bir yolu onları çöpe atmadan önce suyun altına tutmaktır.

Mum ve havai fişekler

Mum yaktığınız zaman, yanıcı olmayan malzemeden yapılmış sağlam şamdanları tercih edin. Kumaş mum altlıkları tehlikelidir. Mumları ateş alabilecek malzemeden güvenli bir mesafede bulundur ve dibine kadar yanıp bitmesini bekleme. Hiçbir zaman mumları doğrudan bir masa ya da kanepenin üzerine ve birbirlerine fazla yakın olacak şekilde yerleştirme. Çocukları hiçbir zaman yanan mumların ya da açık şöminenin yanında yalnız bırakma. İyi bir kural şudur, mumları kim yaktıysa o söndürsün ya da odadan son çıkan mumları da söndüren kişi olsun.

Havai fişekler birçok yangına sebebiyet vermektedir. Talimatlara uy ve raketleri birinin balkonuna, penceresine ya da yangına yol açabilecek başka bir yere gelecek şekilde ateşleme.

Sidan 8/ Sayfa 8

Yangın hakkında gerçekler

Şuralarda yangın çıkarsa şöyle söndürürsün:

KIYAFETLERDE

Birinin kıyafetleri yanarsa çabuk hareket etmek önemlidir: Kişiyi yere yatır. Yangını bir yangın battaniyesiyle ya da elinin altında ne varsa onunla havasız bırak. Yangın battaniyesini baş tarafından aşağı doğru sar ki alevler kişinin yüzüne sıçramasın.

AHŞAP, KUMAŞ, KAĞIT YA DA MOBİLYADA

Yangın battaniyesi, su ya da el yangın söndürücüsüyle söndür.

SIVIN YAĞ YA DA YAĞDA

Ocakta yangın çıkarsa bir üzerine kapak kapatarak ateşi boğ. Yangın battaniyesi de kullanabilirsin. Ventilatorü kapat. Tencere ya da tava içindeki ateşi hiçbir zaman suyla söndürmeye çalışma!

STEARİN

Ateşi yangın battaniyesi ve benzeri bir örtüyle ya da el yangın söndürücüsüyle boğ.

ELEKTRONİK BİR CİHAZ

Önce fişi prizden çıkar. Sonra su ya da el yangın söndürücüsüyle söndür. Mümkünse cihazı açık havaya, örneğin balkona çıkarmaya çalış.

YANICI BİR SIVI

Ateşi el yangın söndürücünüzle söndür ya da yangın battaniyesi veya benzeri bir örtüyle boğ.

Şunları biliyor muydun...

- Her yıl yangınlarda yüz kişiden fazla insan ölüyor ve neredeyse 10 ölümcül yangından 9'u evlerde çıkıyor.
- Yangınlarda ölenlerin ekseriyeti alevlerden değil yangın dumanından ölmektedir.

Yangını engelleyebilecek basit ipuçları

- Yatakta hiçbir zaman sigara içme.
- Çamaşır, bulaşık ya da kurutma makinesi çalışırken evde kal.
- Elektrikli parça ya da cihazların üzerini örtme.
- Lamba ya da spot lambaların yanıcı bir şeye yakın olmamasına ya da yere düşmemesine dikkat et.
- Yanıp sönen floresan lambalarını değiştir. Bunlar aşırı hararet yapabilir. Aynı anda starteri de değiştir.
- Saç kurutma makineleri, mobil şarj aletleri ve bilgisayarların fişlerini kullanılmadığı zaman çek.
- Kablolara dikkat et. Bozuk bir kablo kısa devreye ve yangına sebebiyet verebilir.
- Mumları ayrı yerlere koy. Birbirine çok yakın olursa ısı tüm stearini ateşleyecek kadar fazla olur ve büyük bir alev oluşabilir.
- Yanmakta olan mumların üzerinin serbest ve sabit şekilde duruyor olmalarına dikkat et.
- Odadan çıkarken mumları üfleterek söndür!

Insticksblad till SABOs broschyr Skydda dig mot brand
Språk: Turkiska

Yangına yol açan olağan sebepler şunlardır:

- Ocakta unutulan yemek
- Kasıtlı yangın çıkarmak
- Sigara içmek
- Mumlar